

POSTANOWIENIE

Dnia 23 września 2016 roku

Sąd Rejonowy w Głubczycach, I Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Sądu Rejonowego Bartłomiej Wylęgała

Protokolant: Monika Bliźnicka

po rozpoznaniu w dniu 14 września 2016 roku w Głubczycach

na rozprawie

sprawy z wniosku **H. K. (1)**

z udziałem **P. J., G. J. i K. T.**

o stwierdzenie nabycia spadku po **A. J. (1)**

1. stwierdza, że spadek po A. J. (1) (J.), zmarłym dnia 5 sierpnia 2013 roku w D., ostatnio stale zamieszkałym w D.

na podstawie ustawy

nabywają:

- siostra spadkodawcy H. K. (1) (PESEL: (...)) córka A. i H. w 3/6 częściach,

- bratanek spadkodawcy P. J. (PESEL: (...)) syn Z. i M.
w 1/6 części,

- bratanek spadkodawcy G. J. (PESEL: (...)) syn Z.
i M. w 1/6 części,

- bratanica spadkodawcy K. T. (PESEL: (...)) córka Z.
i M. w 1/6 części.

2. przyznaje Uniwersytetowi (...) wynagrodzenie w kwocie 5.912,98 zł. (pięć tysięcy dziewięćset dwanaście złotych 98/100) za przeprowadzenie w sprawie badań pismoznawczych, którą poleca wypłacić z zaliczek uiszczonych przez uczestników postępowania w dniach: 15 grudnia 2015 r. i 27 lipca 2016 r.

3. zasądza od wnioskodawczyni na rzecz uczestników postępowania: P. J., kwotę 1.910,50 zł. (tysiąc dziewięćset dziesięć złotych 50/100), G. J. kwotę 610,50 zł. (sześćset dziesięć złotych 50/100) i K. T. kwotę 610,50 zł. (sześćset dziesięć złotych 50/100), tytułem zwrotu kosztów postępowania.

4. nakazuje pobrać na rzecz Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w G.:

- od wnioskodawczyni kwotę 660,75 zł. (sześćset sześćdziesiąt złotych 75/100),

- od uczestnika postępowania P. J. kwotę 220,25 zł. (dwieście dwadzieścia złotych 25/100),

- od uczestnika postępowania G. J. kwotę 220,25 zł. (dwieście dwadzieścia złotych 25/100),
 - od uczestniczki postępowania K. T. kwotę 220,25 zł. (dwieście dwadzieścia złotych 25/100),
- tytułem zwrotu wydatków poniesionych tymczasowo w sprawie przez Skarb Państwa.

Sygn. akt I Ns 15/15

UZASADNIENIE

H. K. (1) wniosła o stwierdzenie nabycia spadku po A. J. (1), zmarłym dnia 5 sierpnia 2013 r. w D., ostatnio stale zamieszkałym w D., na podstawie dołączonego do wniosku testamentu własnoręcznego datowanego na dzień 1 marca 2003 r.

W ostatecznie sprecyzowanym stanowisku uczestnicy postępowania: G. J., P. J. i K. T. domagali się natomiast stwierdzenia nabycia spadku po zmarłym na podstawie ustawy kwestionując ważność testamentu.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Spadkodawca A. J. (1) zmarł 5 sierpnia 2013 r. w D.. Ostatnim jego miejscem zamieszkania była D..

/dowód: odpis skrócony aktu zgonu - k. 5 akt/

A. J. (1) był kawalerem, nie miał dzieci, w tym przysposobionych. Jego rodzice A. i H. J. zmarli przed nim – w 1996 r. Spadkodawca miał troje rodzeństwa: siostrę C. J. zmarłą w 1993 r. jako bezdzietna panna, siostrę H. K. (1) (wnioskodawczynię) oraz brata Z. J., zmarłego w 2010 r., który pozostawił troje dzieci: G. J., P. J. i K. T. (uczestników postępowania).

Nikt ze spadkobierców ustawowych A. J. (1) nie składał oświadczeń o przyjęciu lub odrzuceniu spadku po nim, nikt też nie zawierał umów o zrzeczeniu się dziedziczenia, ani też nie został uznany za niegodnego dziedziczenia po spadkodawcy. Nie sporządzono nadto aktu poświadczenia po nim.

/dowód: zapewnienie wnioskodawczyni – k. 17 akt,

zapewnienie uczestników postępowania – k. 17 akt/

Do przedmiotowego wniosku dołączono odrębny testament datowany na dzień 1 marca 2003 r., sporządzony w B., a opatrzony podpisem (...) obejmujący swą treścią powołanie do całości spadku siostry spadkodawcy H. K. (1).

Na testamencie znajdują się podpisy B. Z., siostry męża H. K. oraz jej męża Z. Z. (2), którym podczas wizyty u wnioskodawczyni przedstawiono ten dokument do podpisania, jako świadkom testamentu.

/dowód: testament – k. 4 akt,

zeznania świadka Z. Z. (2) – k. 61 akt,

zeznania świadka B. Z. – k. 61 akt,

zeznania świadka J. K. (1) – k. 501 akt/

Od czasu jego sporządzenia wskazany dokument był w posiadaniu wnioskodawczyni i jej męża.

/dowód: zeznania świadka J. K. (1) – k. 501 akt/

W dacie wskazanej w testamencie A. J. (1) miał problemy zdrowotne (guz na płucach), oczekiwał na termin operacji; przebywał wtedy u wnioskodawczynie, która się nim opiekowała.

/dowód: zapewnienie wnioskodawczynie – k. 17 akt,

zeznania świadka Z. Z. (2) – k. 61 akt,

zeznania świadka B. Z. – k. 61 akt,

zeznania świadka L. K. – k. 63 akt,

zeznania świadka J. K. (1) – k. 501 akt/

W okresach: 19 – 28 lutego 2003 r. i 3 – 18 marca 2003 r. A. J. przebywał na leczeniu szpitalnym. Podczas drugiego z wymienionych okresów dokonano u niego resekcję guza znajdującego się na płucu, uzyskując jednakże wynik wykluczający istnienie procesu rozrostowego. Wtedy też, czyli podczas pobytu w szpitalu w marcu 2003 r., podawano pacjentowi T..

/dowód: karty informacyjne leczenia i skierowanie – k. 138 – 141 akt/

Spadkodawca miał za życia dobre relacje ze swoją siostrą H. K. (1), często ją odwiedzał, spędzał święta, weekendy, okres zimowy. Ponadto H. K. i jej synowie pomagali spadkodawcy w pracy w jego gospodarstwie rolnym.

/dowód: zeznania świadka Z. Z. (2) – k. 61 akt,

zeznania świadka B. Z. – k. 61 akt,

zeznania świadka L. K. – k. 63 akt,

zeznania świadka B. K. – k. 499 akt,

zeznania świadka A. J. (3) – k. 499 akt,

zeznania świadka A. S. – k. 500 akt,

zeznania świadka E. K. – k. 500 akt,

zeznania świadka A. G. – k. 500 akt,

zeznania świadka K. B. – k. 500 – 501 akt,

zeznania świadka K. A. – k. 501 akt/

Natomiast brat spadkodawcy Z. J. oraz jego rodzina nie pomagali mu w tychże pracach, czasem go odwiedzali.

/dowód: zeznania świadka L. K. – k. 63 akt,

zeznania świadka B. K. – k. 499 akt,

zeznania świadka K. B. – k. 500 – 501 akt/

Jednakże jeszcze przed śmiercią brata spadkodawcy powstał między nimi konflikt o spadek po ich ojcu.

/dowód: zeznania świadka L. K. – k. 63 akt/

A. J. (1) w rozmowach z innymi osobami twierdził, że po jego śmierci swój majątek w postaci gospodarstwa rolnego zostawi siostrze H. K. (1).

/dowód: zeznania świadka L. K. – k. 63 akt,

zeznania świadka J. K. (2) – k. 499 akt,

zeznania świadka A. L. – k. 499 – 500 akt,

zeznania świadka T. B. – k. 500 akt,

zeznania świadka A. S. – k. 500 akt,

zeznania świadka K. A. – k. 501 akt/

W sporządzonej w sprawie na zlecenie Sądu opinii biegła z zakresu badania pisma ręcznego i dokumentów K. D. (1), opierając się na materiale porównawczym w postaci: wniosków o wydanie dowodów osobistych zgromadzonych w kopercie dowodowej spadkodawcy, podpisach na dowodach osobistych spadkodawcy, podpisu na paszporcie spadkodawcy oraz podpisu pod umową przekazania gospodarstwa rolnego stwierdziła, iż znajdujący się w aktach sprawy odrębny testament **prawdopodobnie nie został napisany** przez tę samą osobę, która złożyła podpis na paszporcie wydanym na nazwisko spadkodawcy, złożyła podpis pod w/w umową oraz podpisy na wnioskach o wydanie spadkodawcy dowodów osobistych.

dowód: opinia biegłej – k. 69 – 75 akt/

Następnie biegła sporządziła opinię uzupełniającą w oparciu o dodatkowy materiał porównawczy w postaci: umowy lokaty (k. 92 akt), zgłoszenia sprzedaży pojazdu (k. 93 akt), umowy sprzedaży pojazdu (k. 94 akt), wypowiedzenia (k. 95 akt), dyspozycji (k. 96 akt), życiorysu (k. 113, 132, 136), wniosku (k. 114 – 115, 133 - 134 akt), faktur VAT (k. 143 – 144 akt), dokumentów uzyskanych z KRUS (k. 146 – 171 akt), dokumentów uzyskanych ze Starostwa Powiatowego w G. (k. 177 – 178, 208 – 226, 228 - 230 akt), dokumentów uzyskanych z (...) (k. 181 – 205 akt), w której stwierdziła, że przedmiotowy testament **z dużym prawdopodobieństwem został napisany** przez tę samą osobę, której wzory pisma przedstawione zostały w materiale porównawczym, czyli przez spadkodawcę oraz że stan zdrowia spadkodawcy, opisany w zawartej w aktach dokumentacji medycznej, mógł mieć wpływ na zmianę charakteru jego pisma. Biegła wskazała jednakże, iż badanie dokumentów należałoby uzupełnić analizą mikroskopową odnośnie przebiegu naciskowości w linii graficznej, lecz występuje małe prawdopodobieństwo, aby to zmieniło dokonane przez nią ustalenia.

/dowód: opinia uzupełniająca biegłej – k. 249 – 255 akt/

W złożonych zaś w sprawie zeznaniach biegła K. D. wskazała, że nawet fakt, iż spadkodawca mógł być oburęczny nie powinien prowadzić do wystąpienia rozbieżności opisanych w pierwszej z pisemnych opinii (k. 317/2). Ponadto podała, że pierwszy raz

w życiu spotkała się z sytuacją, że ktoś mógł mieć kilka charakterów pisma, jak to stwierdziła w przypadku A. J. (1), ale nauka zna takie przypadki (k. 318, 331). Zeznała, że

w rzeczywistości nie wiadomo, czy testament oraz materiał porównawczy pochodzą od tej samej osoby (k. 318/2) oraz że pośpiech w pisaniu, stres z tym związany, wcześniejszy wysiłek, pozycja ciała przy pisaniu oraz waga pisma mogły mieć wpływ na wystąpienie stwierdzonych przez nią w opinii rozbieżności (k. 319 – 320, 331). Ponadto biegła zeznała, iż w toku przeprowadzonych badań nie dokonywała analizy pisma za pomocą mikroskopu (k. 321) oraz że pismo którym sporządzono testament nie wykazuje cech drżenia linii pisma lub innych cech wskazujących na to, że dokument ten mógł zostać podrobiony (k. 321 – 322)

i że pismo to nie wykazuje oznak choroby lub depresji (k. 326/2). Ponadto pismo którym sporządzono testament (z dnia 1 marca 2003 r.) różni się od pisma znajdującego się na dokumencie bankowym (z dnia 3 marca 2003 r. – k.

96 akt), ale mają też cechy wspólne - (k. 328). Biegła wskazała, iż dotychczas w swojej karierze badała kilkanaście testamentów, ostatecznie podtrzymując stanowisko wyrażone w pisemnej opinii uzupełniającej przy przyjęciu, że spadkodawca był obureczny, nie wykluczając jednakże, iż testament mógł zostać napisany przez inną osobę, aniżeli spadkodawca (k. 322).

/dowód: zeznania biegłej K. D. (1) – k. 301, 316 – 334 akt/

Natomiast w opinii pismoznawczej Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji (...) z dnia 18 kwietnia 2016 r. (ekspertyzę wykonali: prof. dr hab. T. W. i dr hab. M. L.), sporządzonej na zlecenie Sądu metodą graficzno – porównawczą (z wykorzystaniem przyborów pomiarowych oraz powiększeniami optycznymi w postaci lupy i zestawu wideokomparatowego (...) 5000), przy uwzględnieniu dodatkowego materiału porównawczego w postaci: pism spadkodawcy znajdujących się w aktach ksiąg wieczystych prowadzonych dla nieruchomości stanowiących jego własność (k. 351 – 375 akt) i wypisów aktów notarialnych obejmujących umowy, których spadkodawca był stroną (k. 380 – 393 akt), stwierdzono, że:

- nic nie sprzeciwia się przyjęciu, iż testament nie był poddawany przeróbkom fałszerskim,
- oznaczenie miejsca, daty, wypowiedź testująca, wyraz „świadkowie” oraz podpis na testamencie znamionują analogie tego typu, co zazwyczaj znamienne dla grafizmów jednorodnych, tj. pochodzących od jednej i tej samej osoby,
- grafizmy współtworzące rękopisy w postaci znajdującego się w aktach sprawy życiorysu spadkodawcy (k. 132/136 akt) i tekstu wniosku złożonego do (...) w G. przez spadkodawcę z dnia 27 września 1989 r. (k. 371 akt), znamionują analogie tego typu co zazwyczaj spotykane w toku badań grafizmów pochodzących od jednej i tej samej osoby, przy czym brak jest podstaw do przyjęcia, iżby od tej osoby pochodził też podpis na drugim z wymienionych dokumentów.

Jeżeli zakwalifikowane do badań grafizmy współtworzące testament zestawić z grafizmami współtworzącymi w/w teksty porównawcze wówczas dostrzegalne jest, że porównywane grafizmy znamionują **liczne i istotne analogie**.

W ocenie biegłych wszystkie zakwestionowane grafizmy współtworzące testament zostały nakreślone przez osobę, od której pochodzi wskazany w tym punkcie materiał porównawczy.

- grafizmy (teksty, wpisy i podpisy) współtworzące dokumenty w postaci: kopii paszportu (k. 25), umowy przekazania (k. 28), umowy lokaty (k. 92), zgłoszenia sprzedaży (k. 93), umowy sprzedaży (k. 94), wypowiedzenia (k. 95), dyspozycji (k. 96), wniosku (k. 115/134), faktur VAT (k. 143 – 144), pism uzyskanych z KRUS (k. 143 – 171), pism uzyskanych z Wydziału Komunikacji (k. 177 – 178, 208 – 210 – 226, 228 – 230), pism uzyskanych z (...) (k. 181 – 205), wniosków o wydanie dowodu osobistego (k. 340 – 345), wniosków o wpis w KW (k. 351, 363, 367 – 369, 371), wypisów aktów notarialnych (k. 381 – 393), znamionują analogie tego typu co zazwyczaj spotykane w toku badań grafizmów pochodzących od jednej i tej samej osoby. Od tej samej osoby pochodzi podpis współtworzący dokument w postaci wniosku do (...) (k. 371). Brak jednak podstaw do przyjęcia, iżby od tej osoby pochodził któryś z rękopisów znajdujących się w aktach sprawy k. 132/136 i 371 akt, co wskazuje na to, iż **A. J. (1) bywał niekiedy wyręczany w sporządzaniu wypowiedzi tekstowych**.

Jeżeli zakwalifikowane do badań grafizmy współtworzące testament zestawić z grafizmami współtworzącymi w/w teksty, wpisy i podpisy porównawcze wówczas dostrzegalne jest, że porównywane grafizmy znamionują **liczne i istotne odmierności**. Ilość i jakość tych odmierności nakazuje opowiedzieć się przeciwko roboczej hipotezie o jednorodności porównywanych grafizmów, a obecność analogii nie wykracza poza poziom tzw. podobieństw przypadkowych, tj. nie kiedy spotykanych i w grafizmach pochodzących od przypadkowo zestawionych osób.

Obecności tych odmienności nie tłumaczy ani schorzenie spadkodawcy, ani też farmakoterapia, bowiem

w kwestionowanych grafizmach nie dostrzega się dysfunkcji nawyku pisarskiego; są kreślone stabilnie, a znaki składowe i ich zespoły nie są zdeformowane. **Obecności tych odmienności nie tłumaczy też pisarska oburęczność A. J. (1)**, o której mowa w aktach sprawy. Z literatury przedmiotu wiadomo bowiem, że nawet osoba naturalnie praworęczna, jeśli osiągnie biegłość w pisaniu/podpisywaniu lewą ręką, wytwarza produkty nie różniące w sposób powodujący problemy identyfikacyjne.

W ocenie biegłych nie ma podstaw do przyjęcia, iżby któryś z zakwestionowanych grafizmów współtworzących testament został nakreślony przez osobę, od której pochodzi wskazany w tym punkcie materiał porównawczy.

- nadto nie ma podstaw do przyjęcia, iżby któryś z zakwestionowanych grafizmów współtworzących testament został nakreślony przez wnioskodawczynię H. K. (1).

/dowód: opinia Instytutu – k. 413 – 427 i 474 akt/

Sąd zważył co następuje:

W postępowaniu o stwierdzenie nabycia spadku sąd jest związany wnioskiem tylko co do określenia osoby spadkodawcy, o tym zaś, kto dziedziczy spadek, orzeka z urzędu. Zgodnie z treścią art. 670 k.p.c. sąd spadku bada z urzędu, kto jest spadkobiercą.

W szczególności bada, czy spadkobierca pozostawił testament.

Art. 949 § 1 k.c. stanowi, że spadkodawca może sporządzić testament w ten sposób, że napisze go w całości pismem ręcznym, podpisze i opatrzy datą. Brak spełnienia dwóch pierwszych z wymienionych w tym przepisie przesłanek pociąga za sobą zawsze nieważność testamentu (zob. K. Pietrzykowski (red.): Kodeks cywilny. Komentarz do art. 450-1088. Tom II, Wyd. C.H.Beck 2015).

W niniejszej sprawie badając ważność testamentu złożonego do akt sprawy przez wnioskodawczynię przeprowadzono dowód z opinii biegłej z zakresu badania pisma

i dokumentów K. D. (1) oraz Katedry Kryminalistyki Wydziału Prawa i Administracji (...) podejmując przy tym szereg czynności, aby zgromadzić możliwie jak najobszerniejszy materiał porównawczy zawierający próbki pisma zmarłego. Za podstawę poczynionych w tym zakresie ustaleń Sąd przyjął opinię wskazanego Instytutu (...), bowiem sporządzając opinię dysponował on szerszym materiałem porównawczym, aniżeli biegła, a nade wszystko osoby wykonujące tę opinię są niekwestionowanymi autorytetami

w kraju w tejże dziedzinie, a poza tym posiadają ogromne doświadczenie w tej materii, jak również lepsze zaplecze techniczne, aniżeli biegła. Zresztą żadna ze stron nie formułowała zarzutów w stosunku do tejże opinii.

Z powyższej opinii wynika, że spośród szeregu dokumentów stanowiących materiał porównawczy grafizmy współtworzące znajdujący się w aktach sprawy testament znamionują liczne i istotne analogie tego typu co zazwyczaj spotykane w toku badań grafizmów pochodzących od jednej i tej samej osoby, **jedynie w stosunku do dwóch dokumentów**, a to życiorysu (notabene nie podpisanego) oraz tekstu wniosku złożonego do (...) w G. przez spadkodawcę z dnia 27 września 1989 r., ale już nie w stosunku do podpisu pod tym wnioskiem złożonego.

Natomiast w zestawieniu grafizmów współtworzących testament z grafizmami (tekstami, wpisami i podpisami) współtworzącymi pozostałe kilkadziesiąt dokumentów stanowiących materiał porównawczy, występują liczne i istotne odmienności, których ilość

i jakość nakazuje opowiedzieć się przeciwko hipotezie o jednorodności porównywanych grafizmów, a obecność analogii nie wykracza poza poziom tzw. podobieństw przypadkowych. Nadto obecności tych odmienności nie tłumaczy ani schorzenie spadkodawcy, ani też farmakoterapia, bowiem w kwestionowanych grafizmach nie dostrzega się dysfunkcji nawyku pisarskiego; są kreślone stabilnie, a znaki składowe i ich zespoły nie są zdeformowane.

Obecności tych odmienności nie tłumaczy też pisarska oburęczność A. J. (1), o której mowa w aktach sprawy. Z literatury przedmiotu wiadomo bowiem, że nawet osoba naturalnie praworęczna, jeśli osiągnie biegłość w pisaniu/podpisywaniu lewą ręką, wytwarza produkty nie różniące w sposób powodujący problemy identyfikacyjne.

Na podstawie powyższych okoliczności biegli stwierdzili, że nie ma podstaw do przyjęcia, iżby któryś z zakwestionowanych grafizmów współtworzących testament został nakreślony przez osobę, od której pochodzi znakomita większość materiału porównawczego. Nie można przy tym pominąć również charakteru dokumentów, które tworzą grafizmy odmienne aniżeli współtworzące testament. Otóż zawierają się w nich przede wszystkim akty notarialne, czy wnioski o wydanie dowodu osobistego, przy czym charakter i okoliczności składania podpisów pod takimi dokumentami, jak również treść obowiązujących przepisów

w tym zakresie wykluczają możliwość, aby podpis pod wnioskami o wydanie dowodów osobistych A. J. (1) oraz pod umowami sporządzonymi w formie aktów notarialnych, których stroną był spadkodawca, złożyły inne osoby, aniżeli on sam. Stąd, podzielaając wnioski zawarte w w/w opinii dojść należy do przekonania, iż tekst testamentu A. J. (1) oraz podpis pod nim złożony nie zostały nakreślone jego ręką,

w konsekwencji czego w świetle cytowanego wyżej przepisu, testament spadkodawcy jest nieważny, a tym samym nie może stanowić podstawy nabycia spadku przez powołaną

w jego treści osobę. Biegli z Katedry Kryminalistyki UŚ jednoznacznie wskazali, iż spadkodawca był wyręczany w sporządzaniu wypowiedzi tekstowych, przy czym nie ma podstaw do twierdzenia, iż osobą wyręczającą go w tej kwestii była jego siostra H. K. (1). Nie jest zaś rzeczą sądu spadku dochodzenie kto konkretnie był w rzeczywistości autorem tego dokumentu, gdyż kwestie te pozostają we właściwości organów postępowania karnego. Na trafność powyższego wniosku nie może mieć nadto wpływu treść zeznań świadków, którzy wskazywali, iż A. J. (1) informował ich, że po jego śmierci należący do niego majątek przejmie wnioskodawczyni. Sam bowiem tego rodzaju zamiar, bez skutecznego powołania spadkobiercy do spadku w formie testamentu, nie może bowiem w żadnym mieć wpływu na krąg spadkobierców.

Dodatkowo wskazać należy, że w świetle art. 958 k.c. przedmiotowy testament nie może zostać uznany za testament szczególny, o którym mowa w art. 952 § 1 k.c., bowiem po pierwsze wola spadkodawcy nie została oświadczona przy jednoczesnej obecności trzech świadków, a ponadto wobec treści przepisu art. 957 § 1 k.c. uznać należy, że B. Z. nie mogłaby być świadkiem takiego testamentu z uwagi na fakt, że w testamencie została przewidziana dla korzyść dla jej powinowatej (żony brata) H. K. (1). Wreszcie zważywszy na treść art. 955 k.c. zauważyć należy, iż A. J. (1) zmarł ponad 10 lat po sporządzeniu tego testamentu.

Reasumując powyższe rozważania dojść należy do przekonania, że stwierdzenie nabycia spadku po A. J. (1) winno nastąpić w oparciu o przepisy o dziedziczeniu ustawowym.

Zgodnie natomiast z treścią art. 932 § 3 - 5 k.c. w braku zstępnych i małżonka spadkodawcy cały spadek przypada jego rodzicom w częściach równych. Jeżeli zaś jedno

z rodziców spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku, udział spadkowy, który bym mu przypadął, przypada rodzeństwu spadkodawcy w częściach równych. Jeżeli natomiast którekolwiek z rodzeństwa spadkodawcy nie dożyło otwarcia spadku pozostawiając zstępnych, udział spadkowy, który by mu przypadął, przypada jego zstępnym, przy czym jego podział następuje według zasad, które dotyczą podziału między dalszych zstępnych spadkodawcy, tj. zgodnie z art. 931 § 2 k.c.

W niniejszej zaś sprawie, w wyniku przeprowadzonego postępowania dowodowego ustalono, że w chwili śmierci A. J. (1) był osobą stanu wolnego, nie pozostawił zstępnych, a jego rodzice zmarli przed nim. Ponadto ustalono, że spadkodawca miał: siostrę C. J., która nie dożyła otwarcia spadku po nim, nie pozostawiając zstępnych, brata Z. J., który nie dożył otwarcia spadku, pozostawiając troje dzieci: G. J., P. J. i K. T. oraz siostrę H. K. (1), która złożyła przedmiotowy wniosek. W oparciu zatem o wskazane wyżej przepisy należało stwierdzić, iż spadek po A. J. (1) nabyła jego siostra H. K. (1) w 1/2 części (3/6 częściach), bratanek P. J. w 1/6 części, bratanek G. J. w 1/6 części oraz bratanica K. T. w 1/6 części, zstępni brata spadkodawcy Z. J.. Nie było natomiast żadnych podstaw do stwierdzenia dziedziczenia z dobrodziejstwem inwentarza, bowiem żaden ze spadkobierców ustawowych nie złożył stosownego oświadczenia w

tej kwestii, jak również żaden z ich nie był osobą, o której mowa w art. 1015 k.c. w brzmieniu obowiązującym do dnia 18 października 2015 r.

Orzeczenie zawarte w pkt. 2 postanowienia uzasadnia przepis art. 291 k.p.c. w zw.

z art. 89 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz w związku z przepisami rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 kwietnia 2013 r. w sprawie określenia stawek wynagrodzenia biegłych, taryf zryczałtowanych oraz sposobu dokumentowania wydatków niezbędnych do wydania opinii w postępowaniu cywilnym (Dz. U. z 2013 r. poz. 518).

O kosztach postępowania orzeczono natomiast w oparciu o przepis art. 520 § 2 k.p.c. Koszty te wyniosły łącznie 6.362,98 zł., w tym:

- 50,00 zł. – opłata sądowa od wniosku poniesiona przez wnioskodawczynię,
- 1.300,00 zł. – zaliczka na opinie poniesiona przez P. J. (k. 38 i 304 akt),
- 5.012,98 zł. zaliczka na opinię poniesiona przez troje uczestników postępowania (k. 456 akt). Mając na uwadze wysokość przypadających stronom udziałów w spadku po A. J. (1) winni oni pokryć te koszty w następującym zakresie:
- wnioskodawczyni 3.181,49 zł. ($1/2 * 6.362,98$ zł.),
- każde z uczestników postępowania po 1.060,49 zł. ($1/6 * 6.362,98$ zł.).

Skoro zatem wnioskodawczyni poniosła opłatę sądową od wniosku w kwocie 50,00 zł., winna zwrócić uczestnikom postępowania łącznie kwotę 3.131,50 zł., w tym na rzecz: P. J. kwotę 1.910,50 zł. ($2.970,99 - 1.060,49$ zł.), G. J. kwotę 610,50 zł. ($1.670,99$ zł. - $1.060,49$ zł.) i K. T. kwotę 610,50 zł. ($1.670,99$ zł. - $1.060,49$ zł.)

i takie też kwoty zasądzono od wnioskodawczyni na ich rzecz. Jednocześnie Sąd nie dokonał rozliczenia kosztów zastępstwa prawnego, albowiem zarówno wnioskodawczyni, jak i uczestnicy postępowania z tego rodzaju pomocy korzystali, ponosząc przy tym porównywalne koszty.

Natomiast wobec faktu, iż Skarb Państwa poniósł tymczasowo w sprawie wydatki na wynagrodzenie biegłej w łącznej kwocie 1.321,50 zł., na zasadzie art. 113 ustawy

o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, przy uwzględnieniu wysokości ich udziałów spadkowych, obciążono strony tymi kosztami, w konsekwencji czego nakazano pobrać na rzecz Skarbu Państwa od H. K. (1) kwotę 660,75 zł. ($1/2 * 1.321,50$ zł.) i od uczestników postępowania po 220,25 zł. od każdego z nich ($1/6 * 1.321,50$ zł.).